

Αν ήμουν κι εγώ στο πάρτι που πήγα

παράσταση εκπαιδευτικού χαρακτήρα για εφηβικό κοινό, πλαισιωμένη από συμμετοχικές δράσεις και συντονισμένη ομαδική συζήτηση

Συγγραφέας: Μαρία Γιαγιάννου

Σκηνοθέτις: Μαρία Όλγα Αθηναίου

Βοηθός σκηνοθέτη: Εμμανουήλ Κοντός

Σύμβουλος queer θεωρίας και τέχνης: Άννα Αποστολέλλη

Παίζουν οι ηθοποιοί: Μαρία Μαντά, Νίκος Ντάσης, Γωγώ Παπαϊωάννου, Βασίλης Σαφός

Το εικαστικό περιβάλλον σχεδιάζει η Μαριάννα Νικολάου, το ηχητικό τοπίο σχεδιάζει ο Νίκος Παλαμάρης και τους φωτισμούς σχεδιάζει ο Κωνσταντίνος Αρβανιτάκης

Τη διεργασία ομάδας συντονίζουν οι επιστημονικές σύμβουλοι στο Έργο Λένα Ασλανίδου, Αλεξάνδρα Βασιλείου, Λίλη Βασιλείου (Processwork Hub, Εταίρος)

Απόφοιτ@ και σπουδαστ@ της Δραματικής Σχολής στηρίζουν την παράσταση από κάθε πόστο: Αιμιλία Κεφαλά, Μυρτώ Ροζάκη, Σπύρος Σουρβίνος στα φώτα, Αγνή Καρβουντζή, Νεφέλη Παντερμαλή, Τζώρτζης Χορταριάς στην κονσόλα, Αιμιλία Γιαννούκαρη, Μαργαρίτα Κλάγκου, Χρήστος Μαρκόπουλος, Εύα Τζανακάκη στα σκηνικά, Δανάη Λιακοπούλου, Κλειώ Παπατζανάκη, Κλάουντιο Τσούκα και πολλ@ άλλ@, σε κάθε ανάγκη.

Ακολουθούν κείμενα που γράφτηκαν με αφορμή την παράσταση, από βασικούς συντελεστές της παράστασης, για τον ρόλο τους στο Έργο και την παράσταση

Φανταστείτε ένα λουλούδι.

Το άνθος του είναι πρωτόγνωρα όμορφο. Έχει πέταλα λεία σε πολλά διαφορετικά σχήματα, πράγμα ασυνήθιστο για ένα λουλούδι.

Έχει όλα τα χρώματα που ξέρουμε και άλλα που δεν έχουν ξαναδεί τα μάτια μας.

Μυρίζει σαν μνήμη ενός εαυτού από το μέλλον.

Είναι όμως κάπως αλλόκοτο. Το άνθος είναι πολύ μεγαλύτερο από τον κορμό του.

Είναι τόσο μεγαλύτερο που το λουλούδι δεν μπορεί να σταθεί όρθιο.

Δεν έχει τίποτα γύρω του για να κρατηθεί παρά μόνο το φως του ήλιου.

Η αναζήτηση του φωτός ακυρώνει τον νόμο της βαρύτητας.

Το λουλούδι στέκεται.

Ευχαριστώ που φανταστήκατε μαζί μου.

(προσωπικό κείμενο αποτέλεσμα άσκησης κατά την περίοδο έρευνας)

Ο ρόλος μου στο HUMANITAS υπήρξε πολύπλευρος, η ρίζα του όμως είναι ότι το ονειρεύτηκα και έπειτα προσπάθησα με όλη μου τη δύναμη να το μοιραστώ με άλλους ανθρώπους και να συντονίσω την συνολική εργασία όλων σε διάστημα δύο ετών. Η διαδρομή που διανύσαμε ήταν μεγάλη και είμαι βαθιά ευγνώμων για όλα τα άτομα που περπατήσαμε, τρέξαμε, σταθήκαμε, πέσαμε και μείναμε στο πάτωμα ή ξανασηκωθήκαμε μαζί.

Στην παράσταση χρησιμοποιούνται εργαλεία από την τέχνη του θεάτρου, του εκπαιδευτικού δράματος και του processwork, με σκοπό να προσκαλέσει σε μια εμπειρία επίγνωσης, διάρκειας τριών ωρών, κατά τις οποίες η σκυτάλη αλλάζει συνεχώς χέρια ανάμεσα σε ηθοποιούς, κοινό και συντονίστριες. Πρόκειται περισσότερο για μια σπονδυλωτή δράση παρά για μία παράσταση με τον παραδοσιακό όρο.

Όλα ξεκινούν από έναν κύκλο, όπου καθόμαστε μαζί με το κοινό, και σε αυτόν τελειώνουν. Ανάμεσα σε αυτούς τους δύο κύκλους ακολουθούμε τους έφηβους χαρακτήρες του έργου που βρίσκονται σε μια συνεχή μετάβαση, εσωτερική και εξωτερική, από τον ιδιωτικό στον δημόσιο και κοινωνικό χώρο του πάρτυ, που είναι εμποτισμένη από την προσπάθεια να ανακαλύψουν και να φέρουν τον εαυτό τους ολόκληρο.

Η πρόθεση της σκηνοθεσίας ήταν να παραδοθεί στο εφηβικό κοινό ένα θέατρο γυμνό. Ένα θέατρο χειροποίητο που δείχνει όλα του τα κομμάτια, που παλεύει ανοιχτά να βρει στιγμές ομορφιάς, μαγείας και αλήθειας, που παίρνει το ρίσκο να γυρέψει τον εαυτό του, με κίνδυνο να του πουν ότι δεν ταιριάζει. Μια ενεργοποίηση της φαντασίας με σκοπό να κατανοήσουμε βαθύτερα την πραγματικότητα, όχι να ξεφύγουμε από αυτήν.

Κάποια στιγμή αναρωτήθηκα σε πόσα πάρτυ χρειάζεται να πάω ώσπου να καταφέρω κάποτε να πάω ολόκληρη; Είμαι 44 χρονών και ακόμα δεν έχω την απάντηση. Στέκομαι με ταπεινότητα μπροστά στην επόμενη γενιά και εύχομαι, η δουλειά μας να καταφέρει να επικοινωνήσει στα έφηβα άτομα του σήμερα ότι το 'πάρτυ' είναι μια ιδέα, είναι η κάθε στιγμή, και κάθε στιγμή είναι μια εν δυνάμει φωτεινή - αν και συχνά μοιάζει σκοτεινή - ευκαιρία να είμαστε περισσότερο τ@ εαυτ@ μας, ολόκληρ@. Ας συνεχίσουμε να αναζητάμε το φως γιατί αν είσαι λουλούδι τότε το φως ακυρώνει τον νόμο της βαρύτητας!

Σημείωμα της συγγραφέως Μαρίας Γιαγιάννου

Ο ρόλος μου στο Humanitas υπήρξε συγκεκριμένος αλλά και πολύπλευρος. Προσκλήθηκα ως συγγραφέας να υπηρετήσω μια θεατρική ανάγκη που εμπεριείχε μια κοινωνική και μάλιστα ιδιαίτερα ακανθώδη. Εντάχθηκα δηλαδή σε ένα όραμα που είχε ήδη τη στέγη του και αναζήτησα μέσα σε αυτό τη δική μου θέση. Από τη θέση αυτή είχα να αντιμετωπίσω πολλές προκλήσεις, καθώς έπρεπε να σπάσω τον εαυτό μου σε έναν αριθμό μυθοπλαστικών και συνάμα αληθινών χαρακτήρων, οι οποίοι να μπορούν να στέκονται στη σκηνή κουβαλώντας πρωτίστως, εκτός από την αλήθεια της δημιουργού τους, και την αλήθεια των νέων της εποχής.

Η παραπάνω διαδικασία είναι λίγο-πολύ η αυτονόητη αποστολή κάθε δραματουργού. Εκείνο όμως που δεν μπορεί να αντιληφθεί κάποιος μέχρι να βρεθεί στην καρδιά ενός τέτοιου πρότζεκτ, είναι το πώς είναι να μάχεσαι υπέρ της συμπερίληψης, της ποικιλομορφίας, της ισοτιμίας, έχοντας πάντα στο μυαλό σου αφενός να μην πέσεις στη μέγγενη της υποκρισίας και της πολιτικής ορθότητας (δηλαδή να μην σου εξοκείλει το έργο προς την ανελευθερία) και αφετέρου να μην υποκύψεις άθελά σου στις αγκυλώσεις μιας κρυφά ή φανερά ρατσιστικής κοινωνίας, να μην γίνεις μέρος της υπεροψίας των προνομιούχων στους οποίους εν πολλοίς ίσως και να ανήκεις (ίσως και όχι, καθώς τα προνόμια -πρέπει να- αλλάζουν χέρια).

Σε κάθε περίπτωση ο ρόλος που ανέλαβα, σαν δέσμευση απέναντι στο εφηβικό κοινό, στον εαυτό μου και στην ομάδα, ήταν να γράψω με χιούμορ και ευαισθησία ένα θεατρικό βασισμένο στην πεποίθηση ότι τα έφηβα άτομα έχουν δικαίωμα να εξερευνούν, να εκφράζουν και να γιορτάζουν τον σεξουαλικό προσανατολισμό και την ταυτότητα φύλου τους. Ένα έργο βουτηγμένο στην αγάπη για την ανάμικτη φύση του ανθρώπου, για τη σημασία της εφηβείας σαν μιας μεταβατικής περιόδου που διατρέχεται από τις εντάσεις της φιλίας, την ερωτική επιθυμία, την αγωνία μπροστά σε κάθε είδους καθρέφτη. Να ανοίξω μια θεατρική αγκαλιά, παρέα με όλους τους συντελεστές, χωρίς να κρατήσω ηθικοπλαστικές ντουντούκες και τα συναφή, που έτσι κι αλλιώς οι έφηβοι δικαίως αποστρέφονται.

Περνώντας μέσα από φουρτούνες συζητήσεων (που μου έμαθαν πώς να κρατήσω το πηδάλιο), έφτασα στον προορισμό των τεσσάρων ηρώων μας: ένα καταπληκτικό πάρτι κάτω από τα αστέρια. Με την καρδιά μου να χοροπηδάει από ενθουσιασμό ανάμεσα σε αρκετές δραματουργικές ιδέες και φόρμες, βρήκα εντέλει τον εφηβικό παλμό μου. Ο τίτλος του έργου «Αν ήμουν κι εγώ στο πάρτι που πήγα» θέλει να κάνει ορατή αυτή την κατάσταση ημι-παρουσίας ενός εφηβικού εαυτού στην τρομερή αρένα ενός λυκειακού πάρτι. Έχουμε συχνά ευχηθεί, ως έφηβοι και ως ενήλικοι, να ανασαίναμε με μεγαλύτερη άνεση, να κινούμασταν με ουσιαστική και όχι δανεική αυτοπεποίθηση, να είχαμε πει κάτι καλύτερο από αυτό που είπαμε, να είχαμε φορέσει το ρούχο που μας αντιπροσωπεύει, να μην φοβόμασταν να χαρούμε τον εαυτό μας και τους άλλους. Αν όλα αυτά είναι εφικτά, η θεατρική τέχνη είναι η πρό(σ)κληση στο σωστό πάρτι.

Σημείωμα από την ομάδα του Processwork Hub, εταίρου στο Έργο, Λένα Ασλανίδου, Αλεξάνδρα Βασιλείου, Λίλη Βασιλείου

Ο κόσμος είναι εδώ για να μας βοηθήσει να γίνουμε ολόκληροι ως άνθρωποι, και εμείς είμαστε εδώ για να βοηθήσουμε τον κόσμο να γίνει ολόκληρος.

- Arnold Mindell

Σημαντικό κίνητρο για τη συμμετοχή μας στο Humanitas είναι η επιθυμία μας να συμβάλλουμε σε έναν κόσμο πιο συμπεριληπτικό και δίκαιο και η ευκαιρία να συμβάλλουμε στην ωρίμανση ενός καλλιτεχνικού φορέα που αναγνωρίζει την ανάγκη για επιμόρφωση του προσωπικού του σε θέματα σεξουαλικού προσανατολισμού και ταυτότητας φύλου, καθώς και την ανάγκη για μεγαλύτερη συμπερίληψη. Η διαπραγμάτευση γύρω από την έλλειψη ορατότητας και εκπροσώπησης παραμένει μια διαρκής διεργασία αφύπνισης και ανάληψης ευθύνης για κάθε φορέα, ομάδα και κοινότητα.

Αξιοποιούμε την εμπειρία μας στην χρήση θεατρικών εργαλείων για την αφύπνιση γύρω από θέματα περιθωριοποίησης ΛΟΑΤΚΙ+ ανθρώπων με πρότζεκτ που σχεδιάσαμε και υλοποιήσαμε στο παρελθόν (“Η Αυθεντική Αντίδραση: ένας διάλογος για την ομοφοβία και τρανσφοβία” /2014-2015, “New Era?”- Φεστιβάλ Αθηνών και Επιδαύρου /2019), καθώς και την πολύχρονη εμπειρία μας στην επιμόρφωση εκπαιδευτικών και στο συντονισμό διεργασιών ομάδας.

Το Processwork Hub ως εταίρος του προγράμματος, συντόνισε επιμορφώσεις πάνω σε θέματα ΛΟΑΤΚΙ σε όλες τις ομάδες συντελεστών του έργου (διοικητικό προσωπικό του Ωδείου Αθηνών, ομάδα συντελεστών του έργου) και συμμετείχε στην ενημέρωση και επιμόρφωση των εκπαιδευτικών των σχολείων που θα παρακολουθήσουν την παράσταση. Στις παραστάσεις που θα γίνουν για τα σχολεία και για το ανοιχτό κοινό, οι επαγγελματίες του Processwork Hub θα συντονίσουν συζήτηση/ Διεργασία Ομάδας, στην οποία θα δοθεί η δυνατότητα να επεξεργαστεί το εφηβικό κοινό το συναισθηματικό απόηχο που θα αναδυθεί από την παράσταση.

Σημείωμα της διαχειρίστριας του Έργου Κατερίνας Τσεσμετζή

Ο ρόλος μου στο Humanitas νομίζω ξεκίνησε από πολύ νωρίς, πριν την γέννησή του, περίπου το 2016-2017 όταν αρχίσαμε με την Μαρία Όλγα Αθηναίου να συζητάμε πώς θα απλώσουμε τη δουλειά έξω από τις αίθουσες, πέρα από το θέατρο, μέσα στις αγωνίες των παιδιών. Πώς θα κάνουμε πράξη αυτό που λέμε, ή καλύτερα που προσπαθούμε να εξηγήσουμε, ότι μπορεί να καταφέρει το εκπαιδευτικό θέατρο και η τέχνη γενικά. Πώς θα βάλουμε αυτό το μικρό βότσαλο που μας αναλογεί, στο χτίσιμο ενός καλύτερου κόσμου για τα παιδιά.

Πάνω σε αυτή την αγωνία, μας βρήκε -σχεδόν τυχαία- μία ευκαιρία που έμοιαζε ιδανική για να βάλουμε το πλαίσιο στο όραμα. Μία ευρωπαϊκή χρηματοδότηση προσανατολισμένη σε αληθινά ανθρώπινες ανάγκες, ένα σύστημα προσβάσιμο από φορείς και ανθρώπους σαν εμάς. Ένα σχήμα πολύ καλά δομημένο και πρόθυμο να μας ακούσει- κάτι που δεν είναι αυτονόητο για την δική μας δουλειά. Το Active citizens fund, οι άνθρωποι που το υπηρετούν στο Ίδρυμα Μποδοσάκη και το Solidarity Now, βοήθησαν την δουλειά μας να αποκτήσει ένα ακόμη άξονα, να φτάσει σε ανθρώπους και συστήματα που δεν είναι εύκολα προσβάσιμα, χωρίς αυτή την πλαισίωση και τη στήριξη.

Επιστρέφοντας στο σήμερα, και έχοντας περάσει τρία σχεδόν χρόνια μέσα στην πανδημία και όσες προκλήσεις αυτή η συνθήκη έφερε, ειδικά στον χώρο της εκπαίδευσης και του πολιτισμού, βρίσκω τον εαυτό μου ακόμη βουτηγμένο στις ίδιες αγωνίες για την δουλειά που κάνουμε. Διανύσαμε όλη αυτή την διαδρομή, κυρίως ανηφορική και συχνά ομιχλώδη, με καύσιμο την πίστη μας σε τρία πράγματα: στην εκπαίδευση, στο θέατρο, στη νέα γενιά. Μέσα από ατελείωτες ώρες ομαδικής (και αυτό έχει μεγάλη σημασία) δουλειάς, ατομικής προσπάθειας, προσωπικής μετατόπισης για την κάθε μία και τον κάθε έναν που μας συνάντησε σε αυτό το Έργο, η αγωνία μέσα μου παραμένει: Πώς το θέατρο θα κάνει τον κόσμο καλύτερο, πώς θα μάθουμε στα παιδιά ότι η τέχνη είναι το οξυγόνο τους και η εκπαίδευση η κεντρική αρτηρία, πώς θα πλησιάσουμε κάθε αγωνία τους/μας με ευθύνη και ευαισθησία;

Το Έργο αυτό αφορά την προάσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ήταν πολύ συνειδητή επιλογή να επικεντρωθούμε στα έφηβα άτομα. Να ακούσουμε τη δική τους φωνή, να πολλαπλασιάσουμε τη δική τους δύναμη, να μιλήσουμε για ΛΟΑΤΚΙ ταυτότητες, να χωρέσουμε όλες τις θέσεις, όλες τις αγωνίες. Να φτιάξουμε έναν χώρο, μέσα στον δικό τους χώρο, για να συναντηθούμε με σεβασμό, ασφάλεια και ανοιχτωσία.

Αυτό αν πετύχουμε, για μία στιγμή, προσωπικά θα πω με θάρρος, ότι το στοίχημα κερδίστηκε. Θα τινάξω την πολλή σκόνη από πάνω μου, θα τινάξω και του διπλανού μου, για να πάμε στο επόμενο.